

have nogen Betydning. Det er imidlertid ikke meget væsentligt. Derimod tror jeg, at det er en mere væsentlig Bemærkning, som maa gjøres ved § 22. Der staar: „Alle Bøder, der erlægges i Genhold til foranstaaende Bestemmelser, tilfalde „De Fattiges Kasse“ for det Sogn, hvor Forseelsen er begaaet“; derved vises blandt Andet tilbage til Bestemmelsen i § 20, men det kan dog ikke være Meningen, at Bøder, der idømmes efter Straffelovens §§ 98 og 101 jvf. § 102, afvigende fra den almindelige Regel i Straffeloven, skulle tilfalde „De Fattiges Kasse“; de maa selvfølgelig tilfalde Statskassen. Det kan forresten simpelthen rettes ved at sætte den nuværende § 22 foran den nuværende § 20; derved vil denne lille Ukorrekthed bortfalde. En Lov af mindre speciel Karakter skulde jeg endelig tillade mig at slutte disse korte Bemærkninger med. Den, som er ifalden Straf, betegner § 18 som Arbeidsgiver. Ved Arbeidsgiveren tænker man for Fabrikers Vedkommende paa Fabrikheren. Min Lov gaar i den Retning, om det ikke turde være misligt i et Lovforslag af dette Indhold ikke at indlade sig paa Spørgsmaalet om, hvorvidt Noget kan straffes for Overtrædelse af denne Lov, som ikke har været personlig virksom ved Overtrædelsen. Det er et Spørgsmaal, der kommer frem paa flere Omraader, og som ikke har fundet nogen almindelig Afgjørelse i vor Lovgivning, men jeg tror rigtignok, at Spørgsmaalet ganske overordentlig hyppig vil komme frem, naar vi skulle til at domme efter denne Lov. Ikke alene at Fabriker eies af Mænd, der bo langt borte fra Fabrikken, f. Ex. at Mænd i Kjøbenhavn eie Fabriker i Sylland og paa Verne, men ogsaa udenfor saadanne Tilfælde vil Fabrikheren selv hyppig være fraværende fra sin Forretning, og Detaillen i Bestyrelsen derfor være overladt til andre Kræfter, og selv naar han er hjemme, vil Tilsynet med Arbejderne og disses Antagelse med videre være underlagt end ikke en Bestyrer af Fabrikken, men en mere underordnet Mand af hans Personale, hvem man neppe vil kunne betegne som Arbeidsgiver. Det er et Spørgsmaal, der tidligere har været reist her i Salen, og det forekommer mig, at det paatrænger sig her med temmelig megen Styrke. Jeg har havt Leilighed til at bemærke, at man i andre Lovgivinger har været betænkt paa at møde den Lov, der i saa Henseende kunde opstaa, og det vil navnlig ses af den præsuffise Lovgivning, som har foreligget ved Udarbejdelsen af nærværende Lovforslag, at, om der end ganske vist i Loven af 1853 bruges Ordet

„Arbeidsgiver“, saa er det dog først ifet, efter at det i Regulativet af 1839 er bestemt, at straffes kan enten Fabrikheren eller en af ham med Fuldmagt forsynet Substitut eller Prokurist, eller hvad han nu kaldes. Jeg har villet henlede det ærede Udvalg og den høitærede Ministers Opmærksomhed paa dette Punkt, som vistnok ved Lovens Anvendelse vil komme til at vække en ikke ringe Lovl.

Indenrigsministeren: Jeg vilde ønske, at jeg kunde være ligesaa enig med det ærede Udvalg i dets Indstillinger, som jeg er enig med det i dets Motiver. Jeg finder den Opgave, som i Motiverne er stillet Tilsynet, i og for sig selvstgjørende, den nemlig, at det ikke blot skal paae Lovgivningens Overholdelse, men tillige skal bearbejde det Stof, som det ved sine Erfaringer maatte indsamle, og som jo vil blive Grundlaget for en fremtidig Lovgivning. Jeg tror imidlertid, at man derved stiller Fordringer, som man ikke med nogen Rimelighed kan forlange opfyldte af de to Inspektører. Man stiller nemlig saadanne Fordringer baade til deres Dømmelse og til deres Tid, at det maa siges aabenbart ikke at staa i Forhold til den Lønning, det er paatænkt at give dem, og man fordrer af dem et Arbejde, som maa siges at ligge dem temmelig fjernt, forsaavidt nemlig Spørgsmaalet er at behandle og ordne det Stof, deres Erfaringer give dem, og derpaa udvage Resultaterne deraf. Jeg anser dette Spørgsmaal om Tilsynets Ordning for at være et af de væsentligste ved hele den nye Institution, og jeg tillod mig allerede ved Sagens 1ste Behandling at lægge særlig Vægt paa, at dette Tilsyn blev bevaret omtrent i den Stikfelse, hvori jeg havde tilladt mig at foreslaa det. Jeg sigter naturligvis herved til den omtalte Direktør, som jeg ikke tror at kunne undvære. Jeg anser det for nødvendigt, at der er en Mand, i hvis Hænder Ledelsen lægges uden umiddelbart at løbe paa selve Ministeren, og jeg anser det navnlig for nødvendigt at have en Mand i en noget overordnet Stilling til at bearbejde det Stof, som Inspektørerne maatte indsamle, og derefter ordne det til statistisk Behandling. Det ærede Udvalg har nu vistnok ikke overset dette, men ment, at det nok kunde gjøres i Ministeriet med de Kræfter, som der haves. Dette anser jeg imidlertid ikke for muligt. Dels vil jo Indenrigsministeriet, som de Herrer vide, om ikke lang Tid være henvisst til kun at have een Departementschef, der skulde bestjæftige sig ogsaa med Sager af denne Bestaffenhed, og dels forudsætter jeg som en nødvendig Betingelse for, at den